

15.06 2026

ETKİ LAB SONUÇ RAPORU

Etki Hikayesi: Bir Hikâye Çocuğun Davranışını Değiştirir mi?

Etki Yazarı: Müjde Yanık

Kurum: Ayşe Sıdika Alişan İlkokulu

Görevi: Öğretmen / Yazar / Yaratıcı Drama Lideri

Uygulama Türü: Görüş yazısı / Hikâye temelli sınıf yaklaşımı

Ders/Sınıf: İlkokul / Sosyal-duygusal öğrenme, Türkçe ve yaratıcı drama

Odak Alan: Sosyal-duygusal öğrenme ve davranış gelişimi

1. Etki Lab Değerlendirme Notu

Bu çalışma, bir performans değerlendirmesi ya da sıralama amacıyla değil; yazının çocukta, öğretmende, ailede ve öğrenme ortamında görünür kıldığı etki potansiyelini analiz etmek amacıyla ele alınmıştır.

Etki Lab yaklaşımı, hikâyeyi yalnızca “okunmuş bir kitap” olarak değil, davranışın arkasındaki duyguyu görmeye, çocuğun iç dünyasına temas etmeye ve öğrenmeyi zamana yayılan bir içselleştirme sürecine dönüştürmeye imkân veren bir pedagojik araç olarak okur.

2. Uygulamanın Kısa Özeti

Müjde Yanık'ın yazısı, çocuk davranışlarını yalnızca ortaya çıkan sonuç üzerinden düzeltmeye çalışmak yerine, davranışın altında yatan duyguyu anlamaya odaklanan bir yaklaşım sunmaktadır. Özellikle öfke, dürtüsellik, bağırma ya da oyuncağı fırlatma gibi anlarda asıl meselenin çocuğun ne hissettiğini anlamlandırabilmesi olduğu vurgulanmaktadır.

Yazıda hikâyeler, belirli bir zaman dilimine sıkıştırılan bir okuma etkinliği olarak değil; günün akışına, drama çalışmalarına, oyunlara, sınıf içi konuşmalara ve küçük çatışma anlarına yayılan bütüncül bir öğrenme zemini olarak ele alınmaktadır.

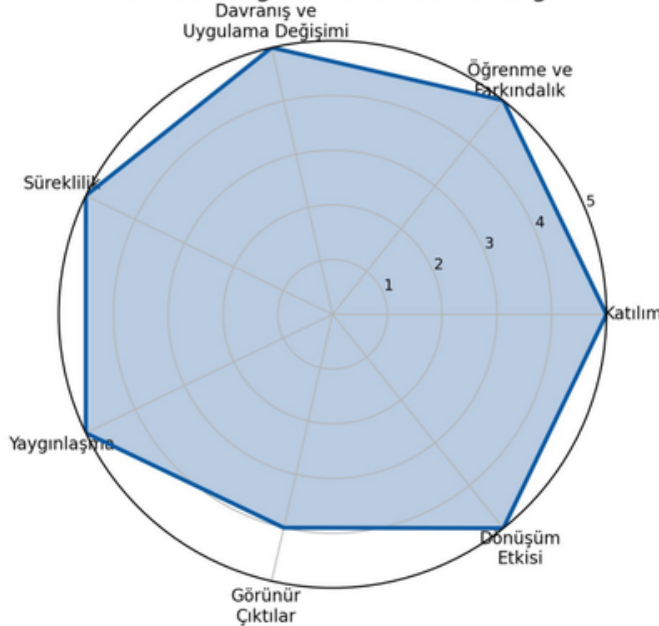
Bu yaklaşımda çocuk hikâyeyi yalnızca dinlemez; karakterle özdeşleşir, duyguyla temas eder, benzer durumlarda başka bir yolun mümkün olduğunu fark eder ve zamanla kendi davranışını düzenleme kapasitesini geliştirir.

3. Etki Göstergeleri Puan Özeti

Etki Göstergesi	Puan	Etki Yorumu
Katılım	5	Çocuğu pasif dinleyici olmaktan çıkarıp hikâyenin, oyunun, dramanın ve sınıf içi etkileşimin aktif öznesi haline getiriyor
Öğrenme ve Farkındalık	5	Çocuğun duygusunu tanımasına, davranışının kaynağını anlamasına ve kendini karakterler üzerinden görmesine güçlü katkı sağlıyor.
Davranış ve Uygulama Değişimi	5	Davranışı bastırmak yerine çocuğa duraksama, alternatif tepki geliştirme ve duygusunu düzenleme alanı açıyor.
Süreklilik	5	Hikâyenin bir güne, bir haftaya ya da bir aya yayılan bütüncül öğrenme akışına dönüşmesi sürdürülebilirliği güçlendiriyor.
Yaygınlaşma	5	Sınıf, ev ve farklı yaş gruplarında kolayca uyarlanabilecek, öğretmenler ve aileler için uygulanabilir bir model sunuyor.
Görünür Çıktılar	4	Küçük davranış değişimleri ve sınıf içi gözlemler güçlü; etki, sistematik kayıt ve öğrenci ürünleriyle daha görünür hale getirilebilir.
Dönüşüm Etkisi	5	Davranışı sonuç olarak değil, duygu ve ihtiyaçların dışavurumu olarak okuyan dönüştürücü bir pedagojik bakış öneriyor.

Müjde Yanık Yazısı
Etki Göstergeleri Örümcek Grafiği

NEDEN OLMASIN

Eğitimde Etki Platformu

✉ iletisim@egitimdeetki.com

🌐 www.egitimdeetki.org

4. Etki Göstergelerine Göre Analiz

Katılım

Yazının en güçlü alanlarından biri, çocuğu hikâyenin pasif alıcısı olmaktan çıkarıp sürecin aktif öznesi haline getirmesidir. Hikâye; oyun, drama, sohbet, sınıf içi olaylar ve küçük çatışma anlarıyla yeniden kurulduğunda çocuk yalnızca dinlemez; katılır, rol alır, kendini karakterin yerine koyar ve deneyimin içinde anlam üretir.

Etki Yorumu: Yüksek etki

Öğrenme ve Farkındalık

Hikâyeler çocuğa doğrudan talimat vermek yerine, duygusunu tanıyabileceği güvenli bir alan açar. Öfkesini kontrol etmekte zorlanan bir karakterle karşılaşan çocuk, kendi yaşantısını daha anlaşılır bir çerçevede görmeye başlar. Bu durum, sosyal-duygusal öğrenmenin temel bileşenlerinden olan duygu farkındalığı ve öz düzenleme becerisini destekler.

Etki Yorumu: Yüksek etki

Davranış ve Uygulama Değişimi

Yazıda davranış değişimi, ani ve dışarıdan dayatılan bir düzeltme olarak değil; çocuğun iç dünyasında oluşan anlam değişiminin dışa yansması olarak ele alınmaktadır. Bir çocuğun alıştığı tepkiyi vermeden önce duraksaması, hikâyenin ona başka bir yolun mümkün olduğunu hatırlatmasıyla ilişkilendirilir.

Etki Yorumu: Yüksek davranış değişimi potansiyeli

Süreklilik

Yaklaşımın güçlü tarafı, hikâyenin tek seferlik bir okuma etkinliği olarak kalmamasıdır. Tema günün akışına, drama çalışmalarına, oyunlara ve sınıf içi etkileşimlere yayıldığında öğrenme anlık farkındalıktan çıkarak zamana yayılan bir içselleştirme sürecine dönüşür.

Etki Yorumu: Sürdürülebilirlik etkisi yüksek

Yaygınlaşma

Hikâye temelli yaklaşım, sınıf içinde farklı yaş gruplarına, ev ortamında aile sohbetlerine ve öğretmenlerin sosyal-duygusal öğrenme çalışmalarına kolayca uyarlanabilir. Somut materyal ihtiyacının düşük, anlatı ve etkileşim gücünün yüksek olması yaygınlaşma potansiyelini artırmaktadır.

Etki Yorumu: Yaygınlaşma potansiyeli yüksek

Görünür Çıktılar

Yazı, çocuklarda gözlenen küçük duraksamalar, farklı tepki denemeleri ve duygularını daha anlaşılır biçimde ifade etmeleri gibi nitel çıktılara işaret etmektedir. Bununla birlikte bu çıktılar; öğretmen gözlem notları, çocuk cümleleri, drama sonrası yansımalar veya aile geri bildirimleriyle sistematik olarak kaydedilirse etki daha görünür hale gelir.

Etki Yorumu: Güçlü potansiyel, geliştirilebilir kanıt alanı

Dönüşüm Etkisi

Bu yazının dönüşüm etkisi, çocuğun davranışına bakış biçimini değiştirmesinde yatmaktadır. Davranışı yalnızca durdurulması gereken bir sonuç olarak değil, çocuğun duygusal dünyasından gelen bir işaret olarak okumak; öğretmenin müdahale biçimini, sınıf iklimini ve çocuğa sunulan öğrenme deneyimini dönüştürür.

Etki Yorumu: Yüksek dönüşüm etkisi

NEDEN OLMASIN

Eğitimde Etki Platformu

✉ iletisim@egitimdeetki.com

🌐 www.egitimdeetki.org

5. Güçlü Yönler

- Davranışı sonuç olarak değil, duygusal bir ihtiyaç ve anlam arayışı olarak okuması
- Hikâyeyi tek seferlik okuma etkinliğinden çıkarıp günün bütününe yayılan bir öğrenme zemini haline getirmesi
- Çocuğa talimat vermek yerine kendini anlayabileceği güvenli bir alan açması
- Yaratıcı drama, oyun ve sınıf içi etkileşimi davranış gelişimiyle bütünleştirmesi
- Öğretmen ve ailelere sosyal-duygusal öğrenme için uygulanabilir, sade ve güçlü bir çerçeve sunması

6. Geliştirme Önerileri

- Gözlem kayıtları güçlendirilebilir. Hikâye sonrası çocukların kurduğu cümleler, duraksama anları, alternatif tepki denemeleri ve sınıf içi gözlemler kısa notlarla kaydedilebilir.
- Hikâye-deneyim döngüsü görünür hale getirilebilir. Okuma, drama, oyun, resim, duygu kartı ve aile paylaşımı gibi adımlar küçük bir uygulama şeması içinde düzenlenebilir.
- Aile katılımı yapılandırılabilir. Evde aynı hikâyenin bir aile sohbetine dönüşmesi için "Bugün karakter ne hissetti?" ya da "Sen olsan ne yapardın?" gibi kısa soru kartları hazırlanabilir.
- Etki çıktıları paylaşılabilir. Öğretmenlerin kullanabileceği örnek hikâye akışları, drama yönergeleri ve duygu düzenleme cümleleriyle yaklaşım başka sınıflara aktarılabilir.

7. Etki Lab Sonucu

Müjde Yanık'ın yazısı, eğitimde etkinin çoğu zaman büyük müdahalelerden değil, çocuğun yaşadığı duyguyu görebilen incelikli bir pedagojik bakıştan doğduğunu göstermektedir.

Bu yaklaşımda hikâye, yalnızca dinlenen bir metin değildir. Çocuğun kendini bir karakterde görmesini, duygusunu adlandırmasını, başka bir tepki yolunu denemesini ve zaman içinde davranışını daha bilinçli biçimde düzenlemesini sağlayan bir öğrenme alanıdır.

Bu yönüyle yazı, Eğitimde Etki Platformu'nun temel yaklaşımıyla güçlü biçimde örtüşmektedir: Önemli olan yalnızca çocuğa ne söylediğimiz değil, onun öğrenme sürecinde nasıl bir deneyimin içine girdiğidir.

NEDEN OLMASIN?

Çocuklar davranışlarını değiştirmeyi yalnızca uyarılarla değil; kendilerini bir hikâyenin içinde görerek, duygularını anlamlandırarak ve başka bir yolun mümkün olduğunu deneyimleyerek öğrenseler?